

ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΟΗΕ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ

Ετήσια Έκθεση 2013

Ενημερωτικά δελτία

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΚΕΘΕΑ (Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων)

Το ΚΕΘΕΑ, ειδικός σύμβουλος οργανισμός του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου του ΟΗΕ (ECOSOC), αποτελεί το μεγαλύτερο δίκτυο υπηρεσιών απεξάρτησης και κοινωνικής επανένταξης στη χώρα μας, καθώς και έναν από τους βασικούς φορείς υλοποίησης του εθνικού σχεδιασμού ενάντια στα ναρκωτικά (Ν. 4139/2013).

Με μονάδες σε 23 πόλεις και 18 σωφρονιστικά καταστήματα, τα προγράμματα του ΚΕΘΕΑ στοχεύουν στην ολοκληρωμένη αντιμετώπιση της εξάρτησης και των προβλημάτων που τη συνοδεύουν και στην ισότιμη επανένταξη των ατόμων στην κοινωνία. Όλες οι υπηρεσίες προσφέρονται δωρεάν. Το ΚΕΘΕΑ αποτελεί επίσης έναν από τους κύριους ελληνικούς φορείς πρόληψης, εκπαίδευσης επαγγελματιών, έρευνας και ενημέρωσης της κοινής γνώμης στον τομέα των εξαρτήσεων.

Από το 1993 το ΚΕΘΕΑ ανακοινώνει στην Ελλάδα την ετήσια έκθεση της Διεθνούς Επιτροπής του ΟΗΕ για τον Έλεγχο των Ναρκωτικών (INCB). Το τεύχος αυτό περιλαμβάνει τα ενημερωτικά δελτία της έκθεσης του 2013, η οποία ανακοινώνεται σε όλο τον κόσμο στις 4 Μαρτίου 2014. Η απόδοση στα ελληνικά έγινε από το Τμήμα Ενημέρωσης του ΚΕΘΕΑ και η παραγωγή του εντύπου σε 800 αντίτυπα από την παραγωγική μονάδα γραφικών τεχνών ΚΕΘΕΑ ΣΧΗΜΑ & ΧΡΩΜΑ (τ. 2310 797476). Το CD της έκδοσης περιλαμβάνει ολόκληρη την έκθεση του 2013 στα αγγλικά, καθώς και την αγγλική εκδοχή των ενημερωτικών δελτίων.

INCB
Vienna International Centre
P.O. Box 500,
1400 Vienna, Austria
tel.: (43-1) 26060 4163
Web address: www.incb.org

**ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ
ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΩΝ ΑΤΟΜΩΝ**
Σορβόλου 24, 116 36 ΑΘΗΝΑ
Τηλ.: 210 9241993-6, Φαξ: 210 9241986
E-mail: admin@kethea.gr
Web address: www.kethea.gr

ΚΕΘΕΑ

Μήνυμα του Προέδρου

Η ετήσια έκθεση για το 2013 της Διεθνούς Επιτροπής του ΟΗΕ για τον Έλεγχο των Ναρκωτικών (INCB) σηματοδοτεί ένα ιδιαίτερο ορόσημο: Πρόκειται για την 45η ετήσια έκθεση της Επιτροπής από το 1968, οπότε και ιδρύθηκε σύμφωνα με την Ενιαία Σύμβαση για τα Ναρκωτικά του 1961. Στη διάρκεια αυτών των ετών εμφανίστηκαν σημαντικές προκλήσεις και καταβλήθηκαν σημαντικές προσπάθειες, προκειμένου να αντιμετωπιστεί το παγκόσμιο πρόβλημα των ναρκωτικών. Η σχεδόν οικουμενική προσχώρηση στις τρεις διεθνείς συμβάσεις για τα ναρκωτικά αντανακλά την πεποίθηση ότι οι παγκόσμιες προσπάθειες για την αντιμετώπιση του προβλήματος πρέπει να είναι ενιαίες και να βασίζονται στην αρχή της συνυπευθυνότητας.

Η φετινή έκθεση επικεντρώνεται στις οικονομικές συνέπειες της χρήσης ουσιών, ένα επίκαιρο θέμα σε περιόδους λιτότητας, όπως αυτή που διανύουμε. Παρουσιάζουμε στοιχεία για το εκτεταμένο οικονομικό και κοινωνικό κόστος της χρήσης ουσιών στους τομείς της υγείας, της δημόσιας ασφάλειας, της εγκληματικότητας, της παραγωγικότητας και της διακυβέρνησης, και παροτρύνουμε τις κυβερνήσεις και τους φορείς να ενώσουν τις δυνάμεις τους προκειμένου να εφαρμόσουν οικονομικά αποδοτικές πολιτικές πρόληψης και αποδοτικά θεραπευτικά προγράμματα. Η πρόληψη και η θεραπεία παραμένουν ουσιώδεις για την αντιμετώπιση του οικονομικού και κοινωνικού κόστους της χρήσης ουσιών. Ακόμη και σε περιόδους λιτότητας αυτή η επένδυση πρέπει να διατηρείται. Η εναλλακτική λύση –της απώλειας του δυναμικού των πολιτών– μπορεί να είναι η χειρότερη «επενδυτική επιλογή» που υπάρχει.

Κάνουμε μια σειρά από συστάσεις και παρουσιάζουμε καλές πρακτικές για τη μείωση του οικονομικού κόστους της χρήσης ουσιών, και ως εκ τούτου τη βελτίωση της κοινωνικής πρόνοιας. Αυτό μας παραπέμπει στη θεμελιώδη αρχή του διεθνούς συστήματος ελέγχου των ναρκωτικών και των τριών συμβάσεων στις οποίες βασίζεται, τη μέριμνα, δηλαδή, για την υγεία και την ευημερία της ανθρωπότητας.

Στη διάρκεια των ετών που μεσολάβησαν από την έναρξη ισχύος της Σύμβασης του 1961 και τη δημιουργία της Επιτροπής, η διεθνής κοινότητα έχει επιβεβαιώσει και ενισχύσει τη δέσμευσή της για από κοινού ανάληψη της ευθύνης στον έλεγχο των ναρκωτικών. Οι ετήσιες εκθέσεις της Επιτροπής, που συνοδεύονται από ετήσιες εκθέσεις για τις πρόδρομες ουσίες και τεχνικές εκδόσεις για τις ναρκωτικές και τις ψυχοτρόπους ουσίες, καταγράφουν τα επιτεύγματα, τις προκλήσεις και τις περαιτέρω προσπάθειες που χρειάζεται να γίνουν.

Τώρα η διεθνής κοινότητα ετοιμάζεται να διεξαγάγει, στις 13 και 14 Μαρτίου 2014, την υψηλού επιπέδου συνάντηση για την ανασκόπηση του τρόπου με τον οποίο τα κράτη-μέλη εφάρμοσαν την Πολιτική Διακήρυξη και το Σχέδιο Δράσης. Η Επιτροπή θα συμβάλει στην ανασκόπηση από τη σκοπιά της δουλειάς της, που είναι η παρακολούθηση και η προώθηση της εφαρμογής των τριών συμβάσεων για τον έλεγχο των ναρκωτικών. Επιπλέον, έχουν αρχίσει οι προετοιμασίες για την Ειδική Σύνοδο της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ για το Πρόβλημα των Ναρκωτικών, η οποία θα διεξαχθεί το 2016. Η Ειδική Σύνοδος θα προσελκύσει εκ νέου το ενδιαφέρον στο θέμα σε υψηλό επίπεδο και θα δείξει το δρόμο που χρειάζεται να ακολουθηθεί στη συνέχεια. Εν όψει των δύο αυτών γεγονότων η έκθεση της Επιτροπής για το 2013 κλείνει με συστάσεις

προς τις κυβερνήσεις, τους διεθνείς και τους εθνικούς οργανισμούς, οι οποίες αποσκοπούν σε βελτιωμένη εφαρμογή των συμβάσεων και έχουν απώτερο στόχο να εξασφαλίσουν τη διαθεσιμότητα των ελεγχόμενων ουσιών για ιατρικούς και επιστημονικούς σκοπούς, ενώ, την ίδια στιγμή, θα αποτρέπουν την εκτροπή τους σε παράνομους διαύλους, την παράνομη παρασκευή, διακίνηση και χρήση τους.

Παρόλα αυτά, η Επιτροπή συνεχίζει συγχρόνως να ανησυχεί εξαιτίας κάποιων πρωτοβουλιών που στοχεύουν στη νομιμοποίηση της μη ιατρικής και μη επιστημονικής χρήσης της κάνναβης. Όταν οι κυβερνήσεις εξετάζουν μελλοντικές πολιτικές σχετικά με αυτό το θέμα, πρωταρχικό τους μέλημα πρέπει να είναι η μακροπρόθεσμη υγεία και ευημερία του πληθυσμού, στο πνεύμα της αιτιολογικής έκθεσης της Σύμβασης του 1961. Η Επιτροπή στην έκθεσή της σημειώνει ότι η Κάτω Βουλή της Ουρουγουάης έχει εγκρίνει νομοθεσία που επιτρέπει στο κράτος να αναλάβει τον έλεγχο και να ρυθμίσει δραστηριότητες σχετικές με την εισαγωγή, την παραγωγή, την απόκτηση, την αποθήκευση, την πώληση και τη διανομή κάνναβης και των παραγώγων της για μη ιατρική χρήση, υπό όρους και προϋποθέσεις που πρόκειται να ρυθμιστούν νομοθετικά. Κατά το στάδιο ολοκλήρωσης αυτής της έκθεσης, ο νόμος εγκρίθηκε από τη Γερουσία και ψηφίστηκε από την κυβέρνηση της χώρας. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι τέτοιου είδους νομοθετήματα αντιβαίνουν στις διατάξεις της Σύμβασης του 1961 και υπενθυμίζει στην Ουρουγουάη ότι χρειάζεται να σέβεται τις συμβάσεις.

Λυπούμαστε ιδιαίτερα για τις εξελίξεις στις πολιτείες του Κολοράντο και της Ουάσινγκτον στις ΗΠΑ σε σχέση με τη νομιμοποίηση της χρήσης κάνναβης για ψυχαγωγικούς σκοπούς. Η Επιτροπή επαναλαμβάνει ότι αυτές οι εξελίξεις αντιβαίνουν στις διατάξεις των διεθνών συμβάσεων ελέγχου των ναρκωτικών, οι οποίες περιορίζουν τη χρήση κάνναβης μόνο για ιατρικούς και επιστημονικούς σκοπούς. Η Επιτροπή προτρέπει την κυβέρνηση των Ηνωμένων Πολιτειών να διασφαλίσει ότι οι συμβάσεις εφαρμόζονται πλήρως σε όλη την επικράτειά της.

Εν όψει της επικείμενης ανασκόπησης υψηλού επιπέδου και της προετοιμασίας για την Ειδική Σύνοδο της Γενικής Συνέλευσης για το πρόβλημα των ναρκωτικών το 2016, δηλώνω εκ νέου ότι η Επιτροπή είναι έτοιμη να διατηρήσει συνεχή διάλογο με όλες τις χώρες, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που επιδιώκουν να αναλάβουν πρωτοβουλίες όπως οι παραπάνω, ώστε να διασφαλιστεί η πλήρης εφαρμογή των συμβάσεων και η προστασία της δημόσιας υγείας.

Raymond Yans
Πρόεδρος της Διεθνούς Επιτροπής του ΟΗΕ
για τον Έλεγχο των Ναρκωτικών

Ενημερωτικό δελτίο 1

Η πρόληψη και η θεραπεία είναι τα κλειδιά για να αντιμετωπιστεί το οικονομικό και κοινωνικό κόστος της χρήσης ουσιών

Για κάθε ένα δολάριο που ξοδεύεται σε προγράμματα θεραπείας και πρόληψης εξοικονομούνται μέχρι και δέκα δολάρια

Η χρήση ουσιών επηρεάζει πολυάριθμους τομείς, όπως η υγεία, η δημόσια ασφάλεια, η εγκληματικότητα, η παραγωγικότητα και η διακυβέρνηση. Αν και η εκτίμηση του πλήρους και πραγματικού κόστους σε δολάρια της παγκόσμιας χρήσης ουσιών αποτελεί πρόκληση –εξαιτίας των περιορισμών που συνδέονται με τα διαθέσιμα δεδομένα– είναι απαραίτητο να κατανοήσουμε το οικονομικό κόστος της χρήσης ουσιών, εάν θέλουμε να αναπτύξουμε πολιτικές που θα το μειώσουν.

Το INCB υπογραμμίζει ότι η πρόληψη και η θεραπεία είναι μία από τις πιο οικονομικά αποδοτικές απαντήσεις για την αντιμετώπιση των οικονομικών συνεπειών της χρήσης ουσιών. Οι περισσότερες μελέτες δείχνουν ότι, για κάθε 1 δολάριο ΗΠΑ που ξοδεύουν οι κυβερνήσεις σε ένα καλό πρόγραμμα πρόληψης, μπορούν να εξοικονομήσουν μακροπρόθεσμα μέχρι και 10 δολάρια. Επομένως, η επένδυση των κυβερνήσεων σε προγράμματα πρόληψης, θεραπείας και επανένταξης, καθώς και σε συστήματα νομοθετικού ελέγχου πρέπει να συνεχίζεται, ακόμα και σε περιόδους λιτότητας. Παρόλο που τόσο το κόστος όσο και οι συνέπειες μπορεί να ποικίλουν ευρέως μεταξύ των περιοχών του κόσμου, το INCB, στις συστάσεις του, παροτρύνει τις κυβερνήσεις όλων των χωρών να ενσωματώσουν στα εθνικά τους προγράμματα πολιτικές και πρωτοβουλίες κατά της διακίνησης ναρκωτικών ουσιών, λαμβάνοντας υπόψη την αρχή της συνυπευθυνότητας και τον κρίσιμο στόχο της ενίσχυσης των θεσμών σε όλα τα κυβερνητικά επίπεδα.

Υγεία, δημόσια ασφάλεια, παραγωγικότητα, έγκλημα και διακυβέρνηση, όλο το οικονομικό και κοινωνικό κόστος της χρήσης ουσιών

Υγεία: Αν και οι οικονομικές απώλειες στον τομέα της υγείας ξεχωρίζουν ως μία από τις σημαντικότερες συνέπειες της χρήσης ουσιών, η επένδυση στη θεραπεία είναι οικονομικά αποδοτική, συγκρινόμενη με τη μη θεραπεία και τη συνέχιση της χρήσης ή το κόστος του εγκλεισμού. Στις Ηνωμένες Πολιτείες κάθε δολάριο που επενδύεται στη θεραπεία αποφέρει από 4 έως 12 δολάρια, χάρη στη μείωση της εγκληματικότητας και των δαπανών φροντίδας της υγείας.

Η ηρωίνη, η κάνναβη και η κοκαΐνη είναι οι ουσίες κατάχρησης που αναφέρονται πιο συχνά από όσους εντάσσονται σε θεραπεία σε όλο τον κόσμο, και μόνο 1 στους 6 προβληματικούς χρήστες ουσιών παγκοσμίως, δηλαδή περίπου 4,5 εκατομμύρια άτομα, λαμβάνει την απαιτούμενη θεραπεία, με ετήσιο παγκόσμιο οικονομικό κόστος 35 δισεκατομμυρίων δολαρίων ΗΠΑ.

Η αναλογία των χρηστών που εντάσσεται σε θεραπεία ποικίλει σε μεγάλο βαθμό από περιοχή σε περιοχή. Στην Αφρική μόνο 1 στους 18 προβληματικούς χρήστες είναι σε θεραπεία. Στη Λατινική Αμερική, την Καραϊβική και την Ανατολική και Νοτιοανατολική Ευρώπη, εντάσσεται σε θεραπεία περίπου 1 στους 11 προ-

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

βληματικούς χρήστες, ενώ στη Βόρεια Αμερική υπολογίζεται ότι οι θεραπευτικές παρεμβάσεις αφορούν 1 στους 3 προβληματικούς χρήστες.

Η συνδεδεμένη με τη χρήση ουσιών θνησιμότητα στη Βόρεια Αμερική παραμένει η υψηλότερη στον κόσμο, σύμφωνα με στοιχεία των κυβερνήσεων στην περιοχή. Περίπου 48.000 συνδεδεμένοι με τα ναρκωτικά θάνατοι σημειώθηκαν το 2011 στη Βόρεια Αμερική, αριθμός που αντιστοιχεί σε ποσοστό θνησιμότητας 155,8 ατόμων ανά εκατομμύριο κατοίκων ηλικίας 15 έως 64 ετών. Σε παγκόσμιο επίπεδο υπολογίζεται ότι σημειώνονται κάθε χρόνο 211.000 συνδεδεμένοι με τα ναρκωτικά θάνατοι, οι οποίοι αντιπροσωπεύουν το 0,5 με 1,3 τοις εκατό της συνολικής θνησιμότητας ατόμων ηλικίας 15 έως 64 ετών, με τους νέους να αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα αυξημένο σχετικό κίνδυνο.

Περιβαλλοντικές συνέπειες: Τόσο η υποβάθμιση και ο κατακερματισμός των δασών εξαιτίας της παράνομης καλλιέργειας όσο και η απώλεια εκτάσεων όπου θα μπορούσαν να καλλιεργηθούν τρόφιμα, έχουν καταστρεπτικές συνέπειες για το περιβάλλον και την επισιτιστική ασφάλεια. Επιπλέον, η παράνομη παρασκευή και απόρριψη των ναρκωτικών και φαρμακευτικών ουσιών προκαλούν σημαντική περιβαλλοντική μόλυνση, συμπεριλαμβανομένης της χρόνιας έκθεσης σε χαμηλές δόσεις ναρκωτικών.

Έγκλημα: Το κόστος της εγκληματικότητας η οποία είναι αποτέλεσμα της χρήσης ουσιών σχετίζεται με την επιβάρυνση των αρχών επιβολής του νόμου και του δικαστικού συστήματος. Στο κόστος αυτό πρέπει να προστεθούν και τα αυξημένα ποσοστά φυλάκισης εξαιτίας συμπεριφορών που συνδέονται με τη χρήση ουσιών. Μελέτες δείχνουν ότι το συνολικό κόστος των τριών βασικών μορφών παραβατικότητας που σχετίζονται συνήθως με τη χρήση ουσιών είναι αυξημένο, αλλά ποικίλει από περιοχή σε περιοχή. Οι μορφές αυτές είναι: η ψυχοφαρμακολογική παραβατικότητα, η οποία αφορά εγκλήματα ή βία που διαπράττονται υπό την επήρεια ναρκωτικών ουσιών, η οικονομική-καταναγκαστική παραβατικότητα, στην οποία εμπλέκονται οι χρήστες προκειμένου να εξασφαλίσουν ουσίες και να συντηρήσουν τον εθισμό τους, καθώς και η συστημική παραβατικότητα, η οποία αφορά, για παράδειγμα, συμπλοκές για τον έλεγχο μιας περιοχής από συμμορίες ναρκωτικών.

Διακυβέρνηση και ευάλωτοι πληθυσμοί: Η χρήση ουσιών, η φτώχεια και η αδύναμη διακυβέρνηση συχνά συνδέονται μεταξύ τους με πολλαπλούς τρόπους. Η συνδεδεμένη με τα ναρκωτικά διαφθορά μπορεί να αποδυναμώσει τη διακυβέρνηση, πράγμα που στη συνέχεια μπορεί να οδηγήσει σε αυξημένη καλλιέργεια ναρκωτικών, παράνομη παραγωγή, παρασκευή, διακίνηση και χρήση. Όλα αυτά μπορεί να έχουν σοβαρές επιπτώσεις σε συγκεκριμένες ομάδες του πληθυσμού, όπως τα παιδιά, οι γυναίκες και οι άνθρωποι που ζουν σε συνθήκες φτώχειας.

Τι μπορούν να κάνουν οι κυβερνήσεις για να μειώσουν το συνολικό κόστος της χρήσης ουσιών;

Συγκεκριμένες και στοχευμένες παρεμβάσεις πρόληψης, πιο αποτελεσματικά συστήματα δικαιοσύνης που μπορούν να αποτρέψουν τη χρήση ουσιών και να προσφέρουν εναλλακτικά της φυλάκισης μέτρα, καθώς και πολιτικές ενάντια στη διακίνηση ναρκωτικών στο πλαίσιο ολοκληρωμένων προγραμμάτων ανάπτυξης είναι μερικές από τις συστάσεις που έχει συμπεριλάβει το INCB στην Ετήσια Έκθεση του 2013 με στόχο τη μείωση του οικονομικού κόστους.

Το INCB προτρέπει τις κυβερνήσεις να κλιμακώσουν την προσπάθεια για εφαρμογή των τριών διεθνών συμβάσεων ελέγχου των ναρκωτικών και των προτεινόμενων πολιτικών, καθώς και να ενισχύσουν τις συνεργασίες με σχετικούς διεθνείς οργανισμούς, όπως η UNICEF.

Ενημερωτικό δελτίο 2

Το πρόβλημα των ναρκωτικών στο Αφγανιστάν δεν αφορά μόνο τα οπιούχα

Το INCB προτρέπει για συγκεκριμένη δράση, προκειμένου να αντιμετωπιστεί η επιδεινούμενη κατάσταση σε σχέση με την παράνομη καλλιέργεια οπιούχου παπαρούνας

Στην Ετήσια Έκθεσή του για το 2013 το INCB προτρέπει την κυβέρνηση του Αφγανιστάν να μετατρέψει σε συγκεκριμένη δράση και αποτελέσματα την εθνική της στρατηγική για τον έλεγχο των ναρκωτικών, η οποία στοχεύει στην εξάλειψη της παράνομης καλλιέργειας, παραγωγής, παρασκευής και διακίνησής τους. Η κατάσταση σε σχέση με τον έλεγχο των ναρκωτικών στο Αφγανιστάν δεν πρόκειται να βελτιωθεί, αν δεν σημειωθεί ουσιαστική, βιώσιμη και μετρήσιμη πρόοδος από πλευράς της κυβέρνησης στην καταπολέμηση της διακίνησης, στις εναλλακτικές μορφές ανάπτυξης και στη μείωση της ζήτησης των ναρκωτικών.

Το INCB ανησυχεί σοβαρά επειδή η παράνομη καλλιέργεια της οπιούχου παπαρούνας αυξήθηκε για τρίτη συνεχόμενη χρονιά από το 2010 και η συνολική καλλιεργούμενη έκταση έφτασε στο επίπεδο ρεκόρ των 209.000 εκταρίων το 2013, αύξηση 36% σε σχέση με το 2012 (153.000 εκτάρια), παρά τις εκστρατείες εκρίζωσης και την πρόσφατη υιοθέτηση πολιτικών για την αντιμετώπιση του προβλήματος από την κυβέρνηση. Η κατάσταση θέτει σε σοβαρό κίνδυνο τους στόχους των διεθνών συμβάσεων για τον έλεγχο των ναρκωτικών.

Το INCB παρακολουθεί στενά την κατάσταση γύρω από τον έλεγχο των ναρκωτικών στο Αφγανιστάν και διατηρεί συνεχή διάλογο με την κυβέρνηση για τα σχετικά ζητήματα. Το Μάιο του 2000, το INCB, λόγω της διαδεδομένης παράνομης καλλιέργειας οπιούχου παπαρούνας, επικαλέστηκε το άρθρο 14 της Ενιαίας Σύμβασης για τα Ναρκωτικά του 1961 έναντι του Αφγανιστάν, για να διασφαλίσει την εφαρμογή των διεθνών συμβάσεων ελέγχου των ναρκωτικών. Με αυτό τον τρόπο το INCB προσέλευσε την προσοχή της διεθνούς κοινότητας στο θέμα και απύθυνε έκκληση για διεθνή συνεργατική δράση σε ανώτατο επίπεδο, προκειμένου να επιλυθεί η κατάσταση.

Αναγνωρίζοντας τις προσπάθειες της κυβέρνησης και εν όψει του ότι επίκειται να ολοκληρωθεί η αποστολή της Διεθνούς Δύναμης για την Προαγωγή της Ασφάλειας (International Security Assistance Force - ISAF) στο Αφγανιστάν το 2014, το INCB επαναλαμβάνει την έκκλησή του για πλήρη και συνεχή στήριξη και συνεργασία από τη διεθνή κοινότητα και επίσης από χώρες της περιοχής. Το INCB τονίζει, επίσης, ότι η εκρίζωση της παράνομης οπιούχου παπαρούνας μπορεί να επιτευχθεί μόνον εφόσον τηρούνται και εφαρμόζονται πλήρως οι σχετικοί νόμοι, ενώ συγχρόνως δίνεται η δυνατότητα για βιώσιμους εναλλακτικούς τρόπους βιοπορισμού στις πληγείσες περιοχές.

Η παράνομη καλλιέργεια κάνναβης καθιστά επίσης το Αφγανιστάν βασική χώρα προέλευσης ρητίνης της κάνναβης (χασίς). Η εκρίζωση αυτών των παράνομων καλλιεργειών και η πάταξη του λαθρεμπορίου ρητίνης της κάνναβης πρέπει να συμβαδίζουν με την καταπολέμηση της παράνομης καλλιέργειας και διακίνησης της οπιούχου παπαρούνας.

Ενημερωτικό δελτίο 3

Έκθεση του 2013 για τις πρόδρομες ουσίες: Βασικές τάσεις στον έλεγχο των πρόδρομων χημικών ουσιών

Η Έκθεση του INCB για τις Πρόδρομες Ουσίες, η οποία ανακοινώθηκε μαζί με την Ετήσια Έκθεση του INCB για το 2013, εντοπίζει τα κενά που υφίστανται αυτή τη στιγμή στο διεθνές πλαίσιο ελέγχου των πρόδρομων ουσιών. Πρόδρομες είναι οι χημικές ουσίες που χρησιμοποιούνται συχνά για την παράνομη παρασκευή ναρκωτικών, και τις οποίες η διεθνής κοινότητα αποφάσισε να θέσει υπό έλεγχο με τη Σύμβαση του 1988 Εναντίον της Παράνομης Διακίνησης Ναρκωτικών και Ψυχοτρόπων Ουσιών.

Το διεθνές εμπόριο πρόδρομων ουσιών γίνεται όλο και πιο ασφαλές, αλλά οι διακινητές στοχεύουν αντί αυτού στο εγχώριο εμπόριο

Η εκτροπή πρόδρομων χημικών ουσιών από το νόμιμο διεθνές εμπόριο γίνεται όλο και λιγότερο συχνή σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια. Για να αποφύγουν το Σύστημα PEN (Pre-Export Notification Online System) του INCB, το οποίο ελέγχει τις νόμιμες εισαγωγές και εξαγωγές πρόδρομων χημικών ουσιών, οι διακινητές εκτρέπουν ουσίες από το εγχώριο εμπόριο, για να τις εισάγουν λαθραία σε ευάλωτες χώρες, όπως το Αφγανιστάν.

Τα καρτέλ των ναρκωτικών αναζητούν νέες, μη ελεγχόμενες χημικές ουσίες για να παρασκευάζουν ναρκωτικά

Οι διακινητές παρακάμπτουν το διεθνές σύστημα ελέγχου των ναρκωτικών, καταφεύγοντας όλο και περισσότερο στη χρήση νέων, μη ελεγχόμενων χημικών ουσιών, προκειμένου να παρασκευάσουν παράνομα ναρκωτικά, όπως καταδεικνύεται από την αύξηση περιστατικών κατάσχεσης, σε όλη την Ευρώπη και τη Βόρεια Αμερική, άλφα-φαινυλακετοακετονιτρίλιου (ΑΡΑΑΝ), μιας υποκατάστατης πρόδρομης ουσίας που χρησιμοποιείται στην παράνομη παρασκευή αμφεταμίνης και μεθαμφεταμίνης.

Το INCB προχωράει στην υπαγωγή νέας «προ-πρόδρομης» ουσίας στο διεθνές σύστημα ελέγχου

Αντιδρώντας στις σημαντικές κατασχέσεις άλφα-φαινυλακετοακετονιτρίλιου (ΑΡΑΑΝ), η Επιτροπή άρχισε επισήμως τη διαδικασία για την υπαγωγή της σε διεθνή έλεγχο, και ο Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ έχει καλέσει τις κυβερνήσεις να τοποθετηθούν σχετικά κατά τη διάρκεια της 57ης Συνεδρίασης της Επιτροπής του ΟΗΕ για τα Ναρκωτικά (CND), η οποία θα πραγματοποιηθεί το Μάρτιο του 2014.

Οι κατασχέσεις πρόδρομων χημικών ουσιών του «έκσταση» (MDMA) υποδηλώνουν ότι η ουσία επιστρέφει στις παράνομες αγορές

Οι κατασχέσεις πρόδρομων χημικών ουσιών που χρησιμοποιούνται στην παράνομη παρασκευή 3,4-μεθυλενοδιοξυμεθαμφεταμίνης (MDMA, κοινώς γνωστή ως «έκσταση»), επανήλθαν το 2012 και το 2013. Το στοιχείο αυτό, σε συνδυασμό με τον πρόσφατο εντοπισμό διάφορων παράνομων εργαστηρίων βιομηχανικής

κλίμακας της ουσίας στην Ευρώπη, προκαλεί ανησυχία ότι σύντομα το «έκσταση» θα είναι εύκολα διαθέσιμο στις μεγάλες παράνομες αγορές παγκοσμίως.

Οι δράσεις στο πλαίσιο του Project Prism και του Project Cohesion συνεχίζουν να αποδίδουν αποτελέσματα

Το INCB σε συνεργασία με τα μέλη της ομάδας εργασίας του Project Prism και του Project Cohesion, στα οποία συμπεριλαμβάνονται η INTERPOL και ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τελωνείων, έχουν συγκεντρώσει πολυάριθμες μυστικές πληροφορίες και έχουν πραγματοποιήσει σειρά από ειδικές επιχειρήσεις. Αυτές οι προσπάθειες, σε συνδυασμό με τις δράσεις εκπαίδευσης στην αποτροπή της παράνομης εκτροπής το 2012, απέφεραν σημαντικές κατασχέσεις διάφορων χημικών ουσιών. Το Project Prism και το Project Cohesion αποτελούν διεθνείς πρωτοβουλίες του INCB που χρησιμεύουν ως πλατφόρμες επικοινωνίας, ώστε οι εθνικές αρχές των χωρών να μπορούν να ανταλλάσσουν μυστικές πληροφορίες και να διενεργούν πολυμερείς έρευνες.

Το INCB προσφέρει βοήθεια στις κυβερνήσεις εναντίον των λαθρεμπόρων χημικών ουσιών, προκειμένου η διεθνής κοινότητα να προλαμβάνει την εκτροπή και το λαθρεμπόριο πρόδρομων ουσιών

Για την πάταξη του λαθρεμπορίου χημικών ουσιών το INCB προσφέρει στις κυβερνήσεις τα πλέον εξελιγμένα εργαλεία, όπως το Σύστημα PEN (Pre-Export Notification Online System), το οποίο χρησιμοποιείται σήμερα από 146 κράτη και επικράτειες, και παραμένει ο ακρογωνιαίος λίθος του διεθνούς συστήματος ελέγχου των πρόδρομων ουσιών σε ό,τι αφορά την παρακολούθηση του νόμιμου εμπορίου τους και την πρόληψη της εκτροπής τους.

Επιπλέον, το Precursors Incident Communication System (PICS) μετά τη δημιουργία του το 2012 έχει αναδειχθεί σε σημαντικό εργαλείο στα χέρια των αρχών επιβολής του νόμου και των ρυθμιστικών αρχών σε εθνικό επίπεδο, προκειμένου να αναφέρουν και να μοιράζονται πληροφορίες σχετικά με κατασχέσεις πρόδρομων χημικών ουσιών, συμπεριλαμβανόμενων περιστατικών με χημικές ουσίες, οι οποίες κατά το παρελθόν δεν ήταν γνωστό ότι χρησιμοποιούνταν στην παράνομη παρασκευή ναρκωτικών. Οι εγγεγραμμένοι χρήστες του PICS ανέρχονται περίπου στους 400 και σε αυτούς περιλαμβάνονται περίπου 75 κυβερνήσεις και 8 διεθνείς και περιφερειακοί φορείς. Ωστόσο, τόσο το PICS όσο και άλλα εργαλεία καταπολέμησης της εκτροπής πρόδρομων ουσιών δεν εφαρμόζονται καθολικά, ιδίως σε χώρες της Αφρικής, της Κεντρικής Αμερικής, της Καραϊβικής και της Κεντρικής Ασίας.

Ενημερωτικό δελτίο 4

Η χρήση των φαρμάκων που υπόκεινται σε διεθνή έλεγχο

Κατάχρηση συνταγογραφούμενων φαρμάκων

Η κατάχρηση συνταγογραφούμενων φαρμάκων αποτελεί μείζονα απειλή για τη δημόσια υγεία και σε ορισμένες χώρες υπερβαίνει ακόμα και τα ποσοστά χρήσης παράνομων ουσιών

Το INCB σημειώνει ότι η αυξημένη επικράτηση της χρήσης συνταγογραφούμενων φαρμάκων οφείλεται, σε μεγάλο βαθμό, στη μεγάλη διαθεσιμότητά τους, καθώς και στην εσφαλμένη αντίληψη ότι είναι λιγότερο πιθανό να γίνει κατάχρησή τους σε σχέση με τις παράνομες ουσίες. Το πρόβλημα επιδεινώνεται περαιτέρω από τη χρήση τους ως αυτό-θεραπεία.

Μια από τις κύριες πηγές εκτροπής συνταγογραφούμενων φαρμάκων στην παράνομη χρήση είναι η παρουσία των φαρμάκων αυτών σε πολλά νοικοκυριά αφού έχουν πάψει πια να είναι αναγκαία ή χωρίς να χρησιμοποιούνται για ιατρικούς σκοπούς. Έρευνες για την επικράτηση της χρήσης σε διάφορες χώρες αποκαλύπτουν ότι σημαντικό ποσοστό των ατόμων που κάνουν κατάχρηση συνταγογραφούμενων φαρμάκων τα προμηθεύτηκαν την πρώτη φορά από κάποιο φιλικό πρόσωπο ή συγγενή, ο οποίος τα είχε αποκτήσει νόμιμα.

«Ημέρες απόσυρσης»

Ανάμεσα στα μέτρα που παίρνουν τα κράτη για να καταπολεμήσουν το φαινόμενο είναι και πρωτοβουλίες που αφορούν τη διάθεση των συνταγογραφούμενων φαρμάκων, όπως οι «Ημέρες απόσυρσης». Η οργάνωση και δημοσιοποίηση αυτών των πρωτοβουλιών οδηγεί όχι μόνο στην ασφαλή απόρριψη των συνταγογραφούμενων φαρμάκων, αλλά αυξάνει και την ενημέρωση του κοινού γύρω από τους κινδύνους τους.

Αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτιών, όπως η επίσκεψη σε διαφορετικούς γιατρούς με στόχο να επιτυγχάνεται πολλαπλή συνταγογράφηση των φαρμάκων

Το INCB επαναλαμβάνει ότι κάθε ολοκληρωμένη στρατηγική για την αντιμετώπιση του προβλήματος χρειάζεται να στοχεύει στις πρωταρχικές του αιτίες, όπως η προμήθεια συνταγογραφούμενων ουσιών σε υπερβολικές ποσότητες, η τακτική της επίσκεψης σε διαφορετικούς γιατρούς με στόχο να επιτυγχάνεται πολλαπλή συνταγογράφηση, και ο ανεπαρκής έλεγχος κατά την έκδοση και εκτέλεση των συνταγών.

Διαθεσιμότητα φαρμάκων με ναρκωτική δράση για την αντιμετώπιση του πόνου

Παρόλο που η παγκόσμια προσφορά είναι αντίστοιχη με την παγκόσμια ζήτηση, η κατανάλωση αφορά κυρίως τις ανεπτυγμένες χώρες

Όπως δείχνουν τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή του το INCB, οι διαθέσιμες ποσότητες οπιούχων πρώτων υλών για την παρασκευή φαρμάκων με ναρκωτική δράση είναι παραπάνω από επαρκείς για να καλύψουν τις σημερινές ανάγκες, και τα παγκόσμια αποθέματα αυξάνονται.

Την περίοδο 2006-2008 η παγκόσμια παραγωγή οπιούχων πρώτων υλών ήταν χαμηλότερη από την παγκόσμια ζήτηση, ενώ η παραγωγή ξεπέρασε τη ζήτηση από το 2009 μέχρι το 2012. Η παγκόσμια παραγωγή οπιούχων πρώτων υλών το 2013 αναμένεται να υπερβεί εκ νέου την παγκόσμια ζήτηση, οδηγώντας σε περαιτέρω αύξηση των αποθεμάτων το 2013 και το 2014. Όπως αναφέρουν τα κράτη-μέλη, η προσφορά θα συνεχίσει να καλύπτει πλήρως τη ζήτηση.

Πρόβλημα η συγκέντρωση του κύριου όγκου της κατανάλωσης σε ορισμένες περιοχές και οι ανισότητες στην πρόσβαση σε θεραπεία για την αντιμετώπιση του καρκινικού πόνου

Το INCB σημειώνει ότι ο κύριος όγκος της κατανάλωσης φαρμάκων με ναρκωτική δράση για την ανακούφιση του πόνου συγκεντρώνεται σε περιορισμένο αριθμό χωρών, κυρίως βιομηχανοποιημένων. Αποτελεί επείγουσα ανάγκη να αντιμετωπιστούν οι ανισότητες στον έλεγχο του καρκίνου και στην πρόσβαση σε ανακουφιστική φροντίδα τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές και περιφερειακό επίπεδο.

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, περισσότερα από 12 εκατομμύρια άτομα θα διαγνωστούν φέτος με καρκίνο, από τα οποία περίπου τα 8 εκατομμύρια θα πεθάνουν. Αν και συχνά ο καρκίνος θεωρείται ασθένεια των πλούσιων χωρών, αποτελεί γεγονός ότι πάνω από το 70% των θανάτων που οφείλονται στον καρκίνο σημειώνονται σε χώρες χαμηλού ή μέσου εισοδήματος.

Το INCB υπογραμμίζει ότι είναι έτοιμο να δουλέψει με όλους τους εμπλεκόμενους, προκειμένου να διασφαλίσει τη διαθεσιμότητα φαρμάκων με ναρκωτική δράση στους ασθενείς που τα έχουν ανάγκη, καθώς και ότι οι γιατροί και το υπόλοιπο προσωπικό που εργάζεται μαζί τους έχουν επαρκή σχετική εκπαίδευση. Συγχρόνως, το INCB χρειάζεται να διασφαλίσει ότι λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα, προκειμένου να αποτραπεί η κατάχρηση φαρμάκων με ναρκωτική δράση.

Ψυχοτρόποι ουσίες

Τάσεις στην κατανάλωση και παρασκευή

Τα επίπεδα κατανάλωσης ψυχοτρόπων ουσιών, στις οποίες περιλαμβάνονται φάρμακα για τη θεραπεία διάφορων ψυχικών και νευρολογικών διαταραχών, όπως το άγχος, η αϋπνία και η επιληψία, συνεχίζουν να διαφέρουν σημαντικά μεταξύ των χωρών και των περιοχών, γεγονός που αντανακλά την ποικιλία στην ιατρική πρακτική και τον τρόπο συνταγογράφησης, όπως αναφέρεται στην τεχνική έκδοση του INCB για τις ψυχοτρόπους ουσίες με έτος αναφοράς το 2013.

Το INCB επαναλαμβάνει τη σύστασή του προς όλες τις κυβερνήσεις να συγκρίνουν τα εγχώρια επίπεδα κατανάλωσης αυτών των φαρμάκων με τα αντίστοιχα άλλων χωρών και περιοχών, προκειμένου να εντοπίζουν ασυνήθιστες τάσεις που χρειάζονται προσοχή, αλλά και για να αναλαμβάνουν επανορθωτική δράση, όπου αυτό χρειάζεται. Συγχρόνως το INCB ενθαρρύνει τις κυβερνήσεις να διασφαλίζουν την ορθολογική χρήση ουσιών που υπόκεινται σε διεθνή έλεγχο, εναρμονιζόμενες με τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές και συστάσεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας.

Η τεχνική έκθεση του INCB δείχνει επίσης ότι η παγκόσμια παραγωγή μεθυλφαινιδάτης, ουσίας που χρησιμοποιείται για τη θεραπεία της διαταραχής ελλειμματικής προσοχής και υπερκινητικότητας (ADHD), συνεχίζει να αυξάνεται και αγγίζει νέο ρεκόρ, με περισσότερους από 63 τόνους το 2012.

Δημιουργία διεθνούς ηλεκτρονικού συστήματος αδειοδότησης των εισαγωγών και εξαγωγών φαρμάκων με ναρκωτική δράση και ψυχοτρόπων ουσιών

Το ηλεκτρονικό σύστημα I2ES (electronic International Import and Export System), που λειτουργεί αυτή τη στιγμή πιλοτικά, θα διευκολύνει και θα επισπεύσει το έργο των αρμόδιων εθνικών αρχών και θα μειώσει τον κίνδυνο εκτροπής των φαρμάκων με ναρκωτική δράση και των ψυχοτρόπων ουσιών από το διεθνές εμπόριο, σύμφωνα προς τις διεθνείς συμβάσεις για τον έλεγχο των ναρκωτικών.

Ενημερωτικό δελτίο 5

Σαφής και παρών ο κίνδυνος από νέες ψυχοδραστικές ουσίες και άλλα μη ελεγχόμενα χημικά

Σύμφωνα με όσα παρουσιάζονται στην τελευταία Ετήσια Έκθεση του INCB για το 2013, εξαπλώνεται η χρήση νέων ψυχοδραστικών ουσιών, καθώς κάθε μέρα σχεδόν κάνει την εμφάνισή της μία νέα ουσία. Εβδομήντα χώρες ανέφεραν την εμφάνιση νέων ψυχοδραστικών ουσιών, ενώ άλλες χώρες ανέφεραν πολυάριθμες πρόδρομες χημικές ουσίες οι οποίες δεν υπόκεινται σε έλεγχο και χρησιμοποιούνται για την παράνομη παρασκευή ελεγχόμενων ναρκωτικών. Η αυξανόμενη τάση θέτει προκλήσεις για τις νομοθετικές και δικαστικές αρχές. Η Επιτροπή Ειδικών για την Εξάρτηση από Ναρκωτικά (Expert Committee on Drug Dependence) του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (WHO) αναμένεται να εξετάσει την υπαγωγή σε καθεστώς ελέγχου 23 νέων ψυχοδραστικών ουσιών κατά τη διάρκεια της 36ης συνεδρίασής της τον Ιούνιο του 2014.

Παρόλο που ο αριθμός και η ποικιλία των νέων ψυχοδραστικών ουσιών που αναφέρθηκαν στην Ευρώπη είναι χωρίς προηγούμενο, ενώ η χρήση τους συνεχίζει να αυξάνεται, ούτε οι αναπτυσσόμενες χώρες μένουν ανεπηρέαστες από το πρόβλημα. Το 2012, για παράδειγμα, χώρες της Αφρικής ανέφεραν την εμφάνιση νέων ψυχοδραστικών ουσιών, όπως τα συνθετικά κανναβινοειδή. Μερικές χώρες, όπως η Κολομβία, έχουν προληπτικά εγκαταστήσει συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης που στοχεύουν στον εντοπισμό και τη σήμανση συναγερμού για την εγχώρια κατανάλωση νέων ψυχοδραστικών ουσιών. Η Ευρωπαϊκή Ένωση επίσης διαθέτει ένα προηγμένο σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης.

Απαιτούνται περισσότερες μελέτες, προκειμένου να αντληθούν πληροφορίες οι οποίες θα επιτρέψουν στον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας να αξιολογήσει τους κινδύνους που θέτουν οι νέες ψυχοδραστικές ουσίες για την υγεία και για να υπαχθούν ταχύτερα οι ουσίες αυτές σε καθεστώς ελέγχου, αν αυτό είναι απαραίτητο. Ενώ υπάρχουν ενδείξεις ότι τα επίπεδα χρήσης αυτών των ουσιών μπορεί να έχουν σταθεροποιηθεί ή μειωθεί σε ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες, σε πολλές άλλες χώρες συνεχίζουν να αυξάνονται.

Προκειμένου να ολοκληρωθεί το αρχικό στάδιο διεθνούς δράσης για την αντιμετώπιση των νέων ψυχοδραστικών ουσιών, είναι σημαντική η έγκαιρη και συστηματική ανταλλαγή όλων των διαθέσιμων επιχειρησιακών πληροφοριών σε παγκόσμιο επίπεδο, ώστε να αποτραπεί η διακίνηση και η εκτροπή τους και να πραγματοποιηθούν έρευνες και επιτυχείς διώξεις. Για αυτό το σκοπό το INCB έχει δημιουργήσει την ομάδα εργασίας για τις νέες ψυχοδραστικές ουσίες ως πολυμερή μηχανισμό για την ανταλλαγή πληροφοριών οι οποίες αφορούν τη στρατηγική και την επιχειρησιακή δράση που σχετίζεται με τη διακίνηση και το λαθρεμπόριο των νέων ψυχοδραστικών ουσιών.

Το INCB ανησυχεί επίσης για την αυξανόμενη απειλή που αντιπροσωπεύουν οι μη ελεγχόμενες πρόδρομες χημικές ουσίες οι οποίες χρησιμοποιούνται για την παράνομη παρασκευή επικίνδυνων ναρκωτικών. Το εμπόριο αυτών των ουσιών είναι εκτός διεθνούς ελέγχου, όπως συμβαίνει και με τις νέες ψυχοδραστικές ουσίες. Η κοινοποίηση περιστατικών που αφορούν μη ελεγχόμενες πρόδρομες χημικές ουσίες μέσω του συστήματος PICS (Precursors Incidents Communication System) του INCB είναι σημαντική για να προειδοποιούνται οι αρχές σε όλο τον κόσμο και για να αποτραπεί η διακίνηση και εκτροπή των ουσιών.

Ενημερωτικό δελτίο 6

Παγκόσμια ανασκόπηση

Αφρική

Αύξηση της παράνομης διακίνησης οπιούχων

Καταγράφεται σημαντική αύξηση της διακίνησης οπιούχων μέσω της Ανατολικής Αφρικής και κοκαΐνης στη Βόρεια και Ανατολική Αφρική. Το ίδιο ισχύει και για την παράνομη παραγωγή και διακίνηση μεθαμφεταμίνης στην περιοχή. Αυξάνεται επίσης η χρήση οπιοειδών, κάνναβης, διεγερτικών τύπου αμφεταμίνης και κοκαΐνης.

Ο δεκαπλασιασμός των κατασχέσεων ηρωίνης στην Ανατολική Αφρική από το 2009 καθιστά την περιοχή το μεγαλύτερο κέντρο για τη διακίνηση ηρωίνης προς τις ευρωπαϊκές αγορές. Καλλιέργειες και κατασχέσεις κάνναβης καταγράφονται σχεδόν σε όλες τις χώρες της Αφρικής. Το Μαρόκο και το Αφγανιστάν παραμένουν οι μεγαλύτερες πηγές ρητίνης της κάνναβης στον κόσμο, παρά τη μείωση της παραγωγής στο Μαρόκο.

Ανερχόμενες αγορές διεγερτικών τύπου αμφεταμίνης

Στην Αφρική υπάρχει μια ανερχόμενη αγορά διεγερτικών τύπου αμφεταμίνης, ενώ την ίδια στιγμή αυτές οι ουσίες διακινούνται από την περιοχή προς τις χώρες της Ανατολικής και Νοτιοανατολικής Ασίας και της Ωκεανίας. Η αύξηση της διακίνησης εφεδρίνης στην Αφρική μπορεί να αποτελεί ένδειξη για τη δημιουργία νέων εργαστηρίων παράνομης παραγωγής διεγερτικών τύπου αμφεταμίνης. Η παράνομη διακίνηση κοκαΐνης από τη Νότια Αμερική προς την Ευρώπη διαμέσου της Αφρικής φαίνεται να μειώνεται από το 2009, ενώ αυξάνεται η διακίνηση κοκαΐνης με εμπορευματοκιβώτια και θαλάσσια φορτία διαμέσου της Δυτικής Αφρικής προς την Ευρώπη. Ίσως παρατηρηθεί αύξηση των κατασχέσεων κοκαΐνης στη Βόρεια και Ανατολική Αφρική κατά το 2012.

Χρήση ουσιών και θεραπεία

Η επικράτηση της χρήσης κάνναβης εξακολουθεί να βρίσκεται σε υψηλά επίπεδα στην Αφρική –σχεδόν διπλάσια από τον παγκόσμιο μέσο όρο– ενώ κοντά στο μέσο όρο παραμένει η χρήση διεγερτικών τύπου αμφεταμίνης, κοκαΐνης και οπιούχων. Στη Δυτική και Κεντρική Αφρική η επικράτηση της χρήσης κοκαΐνης παραμένει σημαντικά υψηλότερη από τον παγκόσμιο μέσο όρο, ενώ η επικράτηση της χρήσης κάνναβης και οπιοειδών στις δύο περιοχές παραμένει σχετικά υψηλή.

Όπως φαίνεται από την έκθεση της Επιτροπής για το 2013, που εστιάζει στις οικονομικές συνέπειες της χρήσης ουσιών, στην Αφρική μόνο 1 στους 18 προβληματικούς χρήστες εντάσσεται σε θεραπεία. Το ποσοστό είναι σημαντικά μικρότερο σε σύγκριση με άλλες περιοχές, όπως η Λατινική Αμερική, η Καραϊβική και η Ανατολική και Νοτιοανατολική Ευρώπη, όπου σχεδόν 1 στους 11 προβληματικούς χρήστες εντάσσεται σε θεραπεία, ή η Βόρεια Αμερική, όπου θεραπευτικές παρεμβάσεις γίνονται σε 1 στους 3 προβλη-

ματικούς χρήστες. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι, αν και οι επιπτώσεις στην υγεία αναδεικνύονται μεταξύ των πιο σημαντικών σε σχέση με το οικονομικό κόστος, η επένδυση στη θεραπεία κοστίζει λιγότερο από τη μη ένταξη σε θεραπεία και παραμονή στη χρήση ή τη φυλάκιση.

Η διαθεσιμότητα φαρμάκων για την ανακούφιση του πόνου παραμένει σημαντικό ζήτημα

Η Επιτροπή κατά τη διάρκεια των ετών έχει εκφράσει την ανησυχία της για την Αφρική που εξακολουθεί να είναι η περιοχή με τη χαμηλότερη κατανάλωση οπιούχων αναλγητικών για την ανακούφιση του πόνου. Στην ετήσια έκθεσή της η Επιτροπή αναφέρεται στις πρόσφατες αποστολές της σε ορισμένες αφρικανικές χώρες –Μπενίν, Κένυα και Μοζαμβίκη– όπου αναγνωρίστηκε η περιορισμένη διαθεσιμότητα οπιούχων αναλγητικών για την ανακούφιση του πόνου. Στο πλαίσιο των συνεχιζόμενων προσπαθειών για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα της ανεπαρκούς διαθεσιμότητας ναρκωτικών ουσιών για ιατρικούς σκοπούς στην Αφρική, η Επιτροπή παρείχε εκπαίδευση στις εθνικές αρχές 12 δυτικοαφρικανικών χωρών τον Ιούνιο του 2013. Στόχος ήταν να ενισχυθεί η ικανότητά τους να εξασφαλίζουν επαρκή διαθεσιμότητα, καθώς και να συμμορφώνονται με την υποχρέωσή τους να υποβάλλουν αναφορές για το θέμα, όπως προβλέπεται από τις συμβάσεις. Η Επιτροπή επαναλαμβάνει τη σημασία της παροχής ανάλογης εκπαίδευσης και σε άλλες περιοχές.

Αμερική

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΡΑΪΒΙΚΗ

Περιοχή διαμετακόμισης και μεταφόρτωσης παράνομων ναρκωτικών ουσιών

Η Κεντρική Αμερική και η Καραϊβική συνεχίζουν να πλήττονται από τη διακίνηση ναρκωτικών και τα υψηλά ποσοστά συνδεόμενης με τα ναρκωτικά βίας. Η περιοχή παραμένει σημαντική διαμετακομιστική οδός κοκαΐνης προς τη Βόρεια Αμερική και την Ευρώπη. Σοβαρή ανησυχία προκαλεί η μεγάλη κλίμακα παρασκευής μεθαμφεταμίνης.

Η Κεντρική Αμερική και η Καραϊβική εξακολουθούν να αξιοποιούνται από τις ομάδες οργανωμένου εγκλήματος για το παράνομο εμπόριο ναρκωτικών ουσιών προς τη Βόρεια Αμερική και την Ευρώπη. Εκτιμάται ότι περισσότερο από το 90% του συνόλου της κοκαΐνης που διακινείται στις Ηνωμένες Πολιτείες είναι κολομβιανής προέλευσης και διακινείται μέσω της Κεντρικής Αμερικής. Αντιστρόφως η διακίνηση κοκαΐνης μέσω της Καραϊβικής έχει μειωθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια, καθώς οι λαθρέμποροι αναζητούν εναλλακτικούς δρόμους, ιδιαίτερα κατά μήκος των συνόρων μεταξύ Γουατεμάλας και Ονδούρας.

ΒΟΡΕΙΑ ΑΜΕΡΙΚΗ

Κατάχρηση συνταγογραφούμενων φαρμάκων: αυξανόμενη απειλή για τη δημόσια υγεία

Σύμφωνα με τις πληροφορίες που δίνουν οι κυβερνήσεις της περιοχής, το 2011 στη Βόρεια Αμερική σημειώθηκαν περίπου 48.000 συνδεόμενοι με τα ναρκωτικά θάνατοι. Ο αριθμός αυτός αντιπροσωπεύει ποσοστό θνησιμότητας 155,8 ατόμων ανά εκατομμύριο κατοίκων ηλικίας 15-64 ετών, το υψηλότερο στον κόσμο. Αν και τα ποσοστά επικράτησης της χρήσης παράνομων ναρκωτικών ουσιών παραμένουν σχετικά σταθερά, εξακολουθούν να υπερβαίνουν τους παγκόσμιους μέσους όρους.

Η κατάχρηση συνταγογραφούμενων φαρμάκων συνεχίζει να αποτελεί σοβαρή και αυξανόμενη απειλή για τη δημόσια υγεία. Οι κυβερνήσεις της περιοχής προσπαθούν να αντιμετωπίσουν την απειλή με την υιοθέτηση διάφορων μέτρων, συμπεριλαμβανομένου του προγράμματος «Ημέρες απόσυρσης συνταγογραφούμενων φαρμάκων». Στις Ηνωμένες Πολιτείες η οργάνωση τέτοιων πρωτοβουλιών από το Ειδικό Σώμα κατά των Ναρκωτικών είχε αποτέλεσμα την απόσυρση περισσότερων από 1.700 τόνων συνταγογραφούμενων φαρμάκων που δεν χρειάζονταν πια. Οι канаδικές αρχές εντατικοποίησαν τις προσπάθειές τους για να αντιμετωπίσουν την εξάπλωση της κατάχρησης συνταγογραφούμενων φαρμάκων με την υιοθέτηση εθνικού σχεδίου δράσης και την πραγματοποίηση της πρώτης παν-καναδικής «Ημέρας απόσυρσης συνταγογραφούμενων φαρμάκων».

Στη Βόρεια Αμερική, όπως και σε άλλες περιοχές, οι γυναίκες πλήττονται δυσανάλογα περισσότερο από την κατάχρηση συνταγογραφούμενων φαρμάκων. Αν και η επικράτηση της χρήσης παραμένει υψηλότερη μεταξύ των ανδρών, τα ποσοστά όσον αφορά τις γυναίκες αυξάνονται με ταχύτερο ρυθμό. Στοιχεία που δόθηκαν τον Ιούλιο του 2013 από τα Κέντρα Πρόληψης και Ελέγχου Νοσημάτων αποκαλύπτουν ότι περίπου 48.000 γυναίκες στις Ηνωμένες Πολιτείες έχασαν τη ζωή τους μεταξύ 1999 και 2011 εξαιτίας της κατάχρησης συνταγογραφούμενων οπιούκων. Στο Μεξικό το Εθνικό Ινστιτούτο για τις Γυναίκες ανέφερε ότι η χρήση ναρκωτικών ουσιών από γυναίκες έχει διπλασιαστεί την τελευταία δεκαετία. Επίσης, οι γυναίκες έχουν περισσότερες πιθανότητες σε σχέση με τους άντρες να πέσουν θύμα ενδοοικογενειακής βίας, εγκλημάτων και σεξουαλικής κακοποίησης που σχετίζονται με τη χρήση ναρκωτικών ουσιών.

Μέτρα για την κάνναβη

Η Επιτροπή συνεχίζει να ανησυχεί σχετικά με τα μέτρα ελέγχου της κάνναβης που εφαρμόζονται στην περιοχή της Βόρειας Αμερικής. Για τον Καναδά η Επιτροπή αναφέρει ότι οι Αρχές έχουν λάβει εκτεταμένα μέτρα για τη μεταρρύθμιση του προγράμματος ιατρικής χρήσης της κάνναβης με στόχο να κάνουν πιο αυστηρούς τους ελέγχους για την πρόληψη της εκτροπής της σε παράνομα κανάλια. Στις Ηνωμένες Πολιτείες οι θεραπείες με κάνναβη που υιοθετήθηκαν από διάφορες Πολιτείες δεν εφαρμόζουν επαρκώς τα μέτρα ελέγχου που υπαγορεύονται από την Ενιαία Σύμβαση για τα Ναρκωτικά του 1961. Επιπλέον, η Επιτροπή επαναλαμβάνει ότι οι νομοθετικές πρωτοβουλίες νομιμοποίησης της κάνναβης που βρίσκονται σε εξέλιξη στις Πολιτείες του Κολοράντο και της Ουάσινγκτον παραβιάζουν τους περιορισμούς που θέτει η Σύμβαση του 1961 για χρήση ναρκωτικών ουσιών αποκλειστικά για ιατρικούς και επιστημονικούς σκοπούς.

ΝΟΤΙΑ ΑΜΕΡΙΚΗ

Μείωση της καλλιέργειας φυτών κόκας

Το 2012 η καλλιέργεια φυτών κόκας στη Νότια Αμερική μειώθηκε στα 133.700 εκτάρια, το χαμηλότερο επίπεδο από το 1999. Στην Κολομβία η συνολική έκταση των καλλιεργειών φυτών κόκας μειώθηκε κατά ένα τέταρτο, στα 48.000 εκτάρια. Μειώθηκε, επίσης, ελαφρώς στη Βολιβία, στα 25.300 εκτάρια, και στο Περού στα 60.400 εκτάρια.

Τα φύλλα κόκας νομιμοποιούνται στη Βολιβία

Το 2013 η Βολιβία επαναπροσχώρησε στην Ενιαία Σύμβαση για τα Ναρκωτικά του 1961, όπως τροποποιήθηκε από το Πρωτόκολλο του 1972, διατυπώνοντας επιφύλαξη όσον αφορά τα φύλλα κόκας. Το μάσημα,

η κατανάλωση και η χρήση των φύλλων κόκας στη φυσική τους μορφή «για πολιτισμικούς και ιατρικούς σκοπούς» επιτρέπονται σήμερα αποκλειστικά στα εδάφη της Βολιβίας βάσει της παραπάνω επιφύλαξης.

Αύξηση των κατασχέσεων κάνναβης

Τα τελευταία χρόνια αρκετές χώρες στην περιοχή, συμπεριλαμβανομένων των Βολιβίας, Κολομβίας και Παραγουάης, ανέφεραν αύξηση των κατασχέσεων κάνναβης. Αυτές οι κατασχέσεις ίσως δικαιολογούν προσεκτικότερη εξέταση, για να προσδιοριστεί αν είναι απόρροια των ενισχυμένων ενεργειών επιβολής του νόμου ή αν υποδεικνύουν αύξηση της παράνομης καλλιέργειας κάνναβης στην περιοχή.

Επικίνδυνη τάση νομιμοποίησης της κάνναβης στην Ουρουγουάη

Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι η νομοθεσία που πέρασε στην Ουρουγουάη σχετικά με τη νομιμοποίηση της παραγωγής, πώλησης και κατανάλωσης της κάνναβης για μη ιατρικούς σκοπούς αντιβαίνει στις διατάξεις της Ενιαίας Σύμβασης για τα Ναρκωτικά του 1961, της οποίας η Ουρουγουάη είναι κράτος-μέρος, και υπενθυμίζει την ανάγκη για σεβασμό στις συμβάσεις.

Ασία

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΚΑΙ ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΑΣΙΑ

Η ηρωίνη προκαλεί ακόμα μεγάλη ανησυχία

Η αυξημένη ζήτηση για ηρωίνη και διεγερτικά τύπου αμφεταμίνης στην Ανατολική και Νοτιοανατολική Ασία οδήγησε τις κυβερνήσεις στην επέκταση των υπηρεσιών θεραπείας και στην ανάπτυξη στρατηγικών μείωσης της ζήτησης, παρά το γεγονός ότι οι προσπάθειες εξακολουθούν να εστιάζουν στη διάθεση πόρων για την πάταξη της παράνομης διακίνησης και παραγωγής ναρκωτικών ουσιών.

ΝΟΤΙΑ ΑΣΙΑ

Κατάχρηση φαρμακευτικών σκευασμάτων

Η Νότια Ασία αντιμετωπίζει σοβαρό και επιδεινούμενο πρόβλημα χρήσης ναρκωτικών ουσιών, συμπεριλαμβανομένης της κατάχρησης φαρμακευτικών σκευασμάτων που περιέχουν ουσίες με ναρκωτική δράση και ψυχοτρόπους ουσίες. Για παράδειγμα, η κατάχρηση κωδεϊνούχων σκευασμάτων και δισκίων “gabα” που περιέχουν μεθαμφεταμίνη έχει φτάσει σε υψηλά επίπεδα και αυξάνεται με γρήγορο ρυθμό στο Μπαγκλαντές. Η χρήση ουσιών από τους νέους αυξάνεται στο Μπουτάν. Η κατάχρηση συνταγογραφούμενων φαρμάκων αυξάνεται στην Ινδία. Στις Μαλδίβες η πρώτη εθνική έρευνα για τη χρήση ναρκωτικών ουσιών αποκάλυψε ότι υπάρχει σοβαρό πρόβλημα. Και στο Νεπάλ αυξάνεται με γρήγορο ρυθμό ο αριθμός των καταγεγραμμένων χρηστών.

Οι κυβερνήσεις αναλαμβάνουν συλλογική δράση

Οι κυβερνήσεις της Νότιας Ασίας συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν δυναμικά την απειλή της διακίνησης και χρήσης ναρκωτικών στην περιοχή, συμπεριλαμβανομένης μιας σειράς συμφωνιών συνεργασίας τόσο

εντός των γεωγραφικών ορίων της περιοχής όσο και εκτός. Η συνεργασία περιλαμβάνει την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των δικτυικών αρχών, εκπαίδευση και τεχνική υποστήριξη, συνεργασία σε δράσεις πρόληψης και θεραπείας της χρήσης ουσιών και εκπαίδευσης των επαγγελματιών, καθώς και άλλες δράσεις στον τομέα μείωσης της ζήτησης ναρκωτικών ουσιών. Τα ναρκωτικά εισέρχονται στις παράνομες αγορές της Νότιας Ασίας με διάφορους τρόπους, όπως η εκτροπή από τη φαρμακευτική βιομηχανία της Ινδίας, η παράνομη καλλιέργεια και παρασκευή στην περιοχή και το λαθρεμπόριο από άλλες χώρες, συμπεριλαμβανομένου του Αφγανιστάν (μέσω του Πακιστάν) και του Μιανμάρ. Όπως αναφέρεται στην Έκθεση της Επιτροπής για το 2012, εκτός από τα υφιστάμενα σχέδιά της για την αναβάθμιση της ασφάλειας των συνόρων, η κυβέρνηση της Ινδίας αποφάσισε να κατασκευάσει περίπου 1.400 χιλιόμετρα στρατηγικών δρόμων κατά μήκος των συνόρων με το Νεπάλ. Για την αντιμετώπιση του προβλήματος της κατάχρησης και παράνομης διακίνησης του rhensedyl (κωδεϊνούχο σιρόπι για το βήχα) οι αρχές στο Ινδικό Κρατίδιο του Μπιχάρ, το οποίο βρίσκεται κοντά στα σύνορα της Ινδίας με το Μπαγκλαντές, εφάρμοσαν περιορισμούς στην πώλησή του εντός της επικράτειάς του.

Η πρόσβαση στις διεθνώς ελεγχόμενες ουσίες για ιατρικούς σκοπούς (ιδίως στα οπιούχα για την ανακούφιση του πόνου) είναι περιορισμένη στην περιοχή, και η κατά κεφαλήν κατανάλωση για ιατρικούς σκοπούς βρίσκεται αρκετά πιο χαμηλά σε σχέση με τον παγκόσμιο μέσο όρο.

ΔΥΤΙΚΗ ΑΣΙΑ

Η παράνομη καλλιέργεια οπιούχου παπαρούνας απειλεί την ασφάλεια

Η καλλιέργεια οπιούχου παπαρούνας και η παραγωγή οπίου, που έφτασαν σε επίπεδα ρεκόρ το 2013, απειλούν την ήδη εύθραυστη ασφάλεια στο Αφγανιστάν και τις γειτονικές χώρες σε μια περίοδο που οι διεθνείς δυνάμεις ασφαλείας ξεκινούν την προγραμματισμένη τους απόσυρση. Οι προσπάθειες εκρίζωσης στο Αφγανιστάν και η ικανότητα παροχής εναλλακτικών επιλογών ανάπτυξης στους αγρότες δεν έχουν προχωρήσει. Αυτή η κατάσταση, σε συνδυασμό με την αυξανόμενη εξάπλωση της διαφθοράς στις χώρες της Δυτικής Ασίας, θα απαιτήσει πολλά περισσότερα από δηλώσεις για διεθνή συνεργασία, αν υπάρχει η προσδοκία για ουσιαστική και σημαντική βελτίωση της ζωής των λαών της Δυτικής Ασίας.

Ευρώπη

Νέες ψυχοδραστικές ουσίες στην Ευρώπη

Πρωτοφανείς σε αριθμό και ποικιλία νέες ψυχοδραστικές ουσίες αναφέρονται στην Ευρώπη και η χρήση τους συνεχίζει να αυξάνεται. Οι νέες ψυχοδραστικές ουσίες αποτελούν αναδυόμενο φαινόμενο στην Ανατολική και Νοτιοανατολική Ευρώπη, όπου πρόσφατα ξεκίνησε να έχει επιπτώσεις. Υπάρχουν ενδείξεις για περιορισμένη παραγωγή τους στην Ευρώπη.

Οδοί διακίνησης ηρωίνης και κοκαΐνης

Αν και η βαλκανική οδός είναι ακόμα αυτή που χρησιμοποιείται περισσότερο για το λαθρεμπόριο ναρκωτικών ουσιών στην περιοχή της Ανατολικής και Νοτιοανατολικής Ευρώπης, μειώθηκε η ποσότητα της ηρωίνης

που διακινήθηκε κατά τον τελευταίο χρόνο. Συνεπώς, αναφέρθηκαν και μειωμένες κατασχέσεις ηρωίνης από τις χώρες της περιοχής. Οι οδοί διακίνησης κοκαΐνης διαφοροποιούνται όλο και περισσότερο, όπως για παράδειγμα διακίνηση μέσω των χωρών της Βαλτικής ή μέσω της βαλκανικής οδού που παραδοσιακά χρησιμοποιείται για τη μεταφορά ηρωίνης από το Αφγανιστάν στην Ευρώπη. Αύξηση της διακίνησης κοκαΐνης αναφέρθηκε ειδικότερα μέσω λιμανιών της Μαύρης Θάλασσας, όπως και αυξημένη επιρροή ξένων εγκληματικών οργανώσεων στην περιοχή.

Καλλιέργεια κάνναβης

Η παράνομη καλλιέργεια κάνναβης σε κλειστούς χώρους συνεχίζει να αυξάνεται στη Δυτική και Κεντρική Ευρώπη. Οι κατασχέσεις ρητίνης της κάνναβης μειώθηκαν στην περιοχή, ενώ αυξήθηκαν οι κατασχέσεις του φυτού της κάνναβης. Το φυτό της κάνναβης καλλιεργείται στην Ανατολική και Νοτιοανατολική Ευρώπη, με μεγάλης κλίμακας καλλιέργειες να εντοπίζονται σε ορισμένες χώρες, ιδιαίτερα στην Αλβανία.

Η χρήση ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών σταθεροποιείται σε ιστορικά υψηλά επίπεδα

Η χρήση ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών φαίνεται να σταθεροποιείται σε ιστορικά υψηλά επίπεδα στη Δυτική και Κεντρική Ευρώπη. Εντούτοις ανησυχία προκαλεί το ανερχόμενο φαινόμενο κατάχρησης συνταγογραφούμενων οπιοειδών στη Δυτική και Κεντρική Ευρώπη με τις κατασχέσεις να φτάνουν σε επίπεδα ρεκόρ σε κάποιες χώρες της περιοχής και με τη ζήτηση θεραπείας, λόγω κατάχρησης άλλων οπιοειδών εκτός της ηρωίνης, να αυξάνεται. Οι θάνατοι που σχετίζονται με τη χρήση οπιοειδών έχουν μειωθεί συνολικά στη Δυτική και Κεντρική Ευρώπη, αλλά το ποσοστό θανάτων που αποδίδονται στο φεντανύλ και τη μεθαδόνη έχει αυξηθεί με ορισμένες χώρες.

Η παραγωγή μεθαμφεταμίνης εξαπλώνεται σε νέες περιοχές

Η χρήση διεγερτικών τύπου αμφεταμίνης παραμένει σταθερή στην Ανατολική και Νοτιοανατολική Ευρώπη με μικρή αύξηση να αναφέρεται σε κάποιες χώρες. Η παράνομη παραγωγή φαίνεται να εξαπλώνεται σε νέες περιοχές στην Ευρώπη. Νέα εργαστήρια για την παραγωγή της ουσίας αποκαλύφθηκαν στη Βουλγαρία, τη Ρουμανία, τη Ρωσική Ομοσπονδία και την Ουκρανία. Οι κατασχέσεις MDMA («έκσταση») αυξήθηκαν στη Δυτική και Κεντρική Ευρώπη, υποδηλώνοντας πιθανή επανάκαμψη της ουσίας.

Υψηλά επίπεδα ενέσιμης χρήσης στην Ανατολική και Νοτιοανατολική Ευρώπη

Υψηλή επικράτηση ενέσιμης χρήσης αναφέρεται στις ανατολικές και νοτιοανατολικές ευρωπαϊκές χώρες. Περίπου το 30% των οροθετικών χρηστών που κάνουν ενέσιμη χρήση παγκοσμίως βρίσκεται στην Ανατολική και Νοτιοανατολική Ευρώπη. Με ποσοστό περίπου 22% η Ουκρανία αναφέρει το μεγαλύτερο πληθυσμό ενδοφλέβιων χρηστών που έχουν προσβληθεί από τον HIV/AIDS.

Ωκεανία

Η κάνναβη παραμένει η πιο διαδεδομένη ουσία χρήσης

Στην Ωκεανία η αυξανόμενη χρήση και διαθεσιμότητα νέων ψυχοδραστικών ουσιών θέτει σημαντικές προκλήσεις όσον αφορά την πρόληψη, τη θεραπεία, τη νομοθεσία και την επιβολή του νόμου, ενώ η κάνναβη παραμένει η πιο διαδεδομένη ουσία χρήσης. Η ταχεία παραγωγή, διανομή και πώληση μέσω Διαδικτύου, μαζί με τις δυσκολίες στον έλεγχο τέτοιων ουσιών και τα κενά στα νομικά και ρυθμιστικά συστήματα, εμποδίζουν τον έλεγχο των ναρκωτικών και τις προσπάθειες επιβολής του νόμου.

Η εγγύτητα των νησιών του Ειρηνικού με μεγάλες παράνομες αγορές διεγερτικών τύπου αμφεταμίνης και οδούς διακίνησης άλλων τύπων ναρκωτικών ουσιών, καθιστούν την περιοχή ιδιαίτερα ευάλωτη στη χρήση και την παράνομη διακίνηση ναρκωτικών. Δυστυχώς η συνεχής έλλειψη αξιόπιστων και επικαιροποιημένων δεδομένων για τις περισσότερες από αυτές τις χώρες καθιστούν δύσκολη την ολοκληρωμένη αξιολόγηση και κατανόηση της κατάστασης.

Ενημερωτικό δελτίο 7

Η Διεθνής Επιτροπή του ΟΗΕ για τον Έλεγχο των Ναρκωτικών (INCB) και το διεθνές σύστημα ελέγχου των ναρκωτικών

Από την έναρξη ισχύος της Ενιαίας Σύμβασης για τα Ναρκωτικά του 1961 και την ίδρυση της Διεθνούς Επιτροπής του ΟΗΕ για τον Έλεγχο των Ναρκωτικών (INCB) το 1968, η αντιμετώπιση του παγκόσμιου προβλήματος των ναρκωτικών εξελίχθηκε σε μια πραγματικά παγκόσμια προσπάθεια που απαιτεί παγκόσμιες λύσεις. Η Σύμβαση του 1961 τηρείται από σχεδόν όλα τα κράτη, γεγονός που αποτυπώνει τη δέσμευση των κυβερνήσεων στην αρχή της συνυπευθυνότητας σε ό,τι αφορά τη διασφάλιση της διαθεσιμότητας ναρκωτικών ουσιών για ιατρικούς και επιστημονικούς σκοπούς και την παράλληλη πρόληψη τόσο της εκτροπής τους στο παράνομο εμπόριο όσο και της κατάχρησής τους.

Για την αντιμετώπιση των νέων προκλήσεων όσον αφορά τον έλεγχο των ναρκωτικών, όπως ο έλεγχος της χρήσης ψυχοτρόπων ουσιών με ταυτόχρονη διασφάλιση της διαθεσιμότητάς τους για ιατρικούς σκοπούς, η χρήση χημικών ουσιών στην παράνομη παραγωγή ναρκωτικών και ψυχοδραστικών ουσιών και η παράνομη διακίνηση, τα κράτη δημιούργησαν και υιοθέτησαν τις δύο άλλες συμβάσεις για τον έλεγχο των ναρκωτικών που ισχύουν σήμερα: τη Σύμβαση για τις Ψυχοτρόπους Ουσίες του 1971 και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά της Παράνομης Διακίνησης Ναρκωτικών και Ψυχοτρόπων Ουσιών του 1988. Η προσχώρηση και στις δύο αυτές συμβάσεις είναι σχεδόν καθολική.

Οι αρμοδιότητες της Επιτροπής καθορίζονται από τις τρεις διεθνείς συμβάσεις για τον έλεγχο των ναρκωτικών, όπως αναφέρεται παραπάνω. Ειδικότερα, η Σύμβαση του 1988 ορίζει λεπτομερώς τις αρμοδιότητες της Επιτροπής αναφορικά με τον έλεγχο των χημικών ουσιών που χρησιμοποιούνται στην παράνομη παραγωγή ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών, παρέχοντας το πλαίσιο για την παρακολούθηση του διεθνούς νόμιμου εμπορίου αυτών των ουσιών.

Η Επιτροπή, ως ανεξάρτητο και οιοноеί δικαστικό όργανο για την παρακολούθηση και την προώθηση της εφαρμογής των συμβάσεων των Ηνωμένων Εθνών για τον έλεγχο των ναρκωτικών, αποτελείται από 13 μέλη τα οποία εκλέγονται από το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο (ECOSOC) ως πρόσωπα και όχι ως εκπρόσωποι κυβερνήσεων. Τρία μέλη με πείρα στους τομείς της ιατρικής, της φαρμακολογίας ή της φαρμακευτικής εκλέγονται από μια λίστα ατόμων που προτείνονται από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (WHO) και 10 μέλη εκλέγονται από μια λίστα ατόμων που προτείνονται από τις κυβερνήσεις.

Βάσει των τριών διεθνών συμβάσεων για τον έλεγχο των ναρκωτικών, η Επιτροπή δημοσιεύει την ετήσια έκθεσή της η οποία παρέχει μια ολοκληρωμένη ανασκόπηση της κατάστασης γύρω από τον έλεγχο των ναρκωτικών σε διαφορετικά μέρη του κόσμου. Η ετήσια έκθεση, η οποία υποβάλλεται στο Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο (ECOSOC) μέσω της Επιτροπής για τα Ναρκωτικά (CND), συνοδεύεται από μια ετήσια έκθεση για τις πρόδρομες και τις χημικές ουσίες που συνήθως χρησιμοποιούνται στην παράνομη παραγωγή ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών, και από τεχνικές εκδόσεις για τις ναρκωτικές και τις ψυχοτρόπους ουσίες.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΟΗΕ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ

Η Διεθνής Επιτροπή του ΟΗΕ για τον Έλεγχο των Ναρκωτικών (INCB) είναι το ανεξάρτητο όργανο που επιβλέπει την εφαρμογή των συμβάσεων του ΟΗΕ για τον έλεγχο των ναρκωτικών. Ιδρύθηκε το 1968 σύμφωνα με τα όσα προέβλεπε η Ενιαία Σύμβαση για τα Ναρκωτικά του 1961. Με βάση προηγούμενες συμβάσεις για τον έλεγχο των ναρκωτικών, πρόδρομα όργανα της Επιτροπής λειτουργούσαν ήδη από την εποχή της Κοινωνίας των Εθνών. Η Επιτροπή, μεταξύ άλλων, δημοσιεύει ετήσια έκθεση η οποία υποβάλλεται στο Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο του ΟΗΕ (ECOSOC) μέσω της Επιτροπής για τα Ναρκωτικά (CND). Η έκθεση παρέχει μια ολοκληρωμένη ανασκόπηση της κατάστασης του ελέγχου των ναρκωτικών σε διάφορα μέρη του κόσμου. Ως αντικειμενικό όργανο η Επιτροπή προσπαθεί να εντοπίσει και να προβλέψει τις επικίνδυνες τάσεις και να προτείνει τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν.

Η έκθεση ανακοινώνεται κάθε χρόνο στην Ελλάδα από το ΚΕΘΕΑ, σύμβουλο οργανισμό του ECOSOC σε θέματα ναρκωτικών.